

Még egy kiállítás érdekében folyik már javában a készülődés: ez a *drezdai kiállítás*. Jövő évben nyílik meg egész Németország résztvevésével. Első sorban — amint hírlik — a lipcseiek akarnak kitenni magukért. A szász kormány és Drezda városa 50—50 ezer márkával járul a kiállítás költségeihez, amelynek előirányzata ez ideig 531 ezer márkát tesz ki.

A STOCKHOLMI NORDISCHE MUZEUM építése annyira előrehaladt, hogy a berendezést megkezdhetnék. A gyűjtemény anyaga — melyben különösen a népies művészet van gazdagon képviselve — eddig szétszórta, különböző épületekben volt elhelyezve. Hazelius kitűnő „Skan-sen“ nevezetű szervezetében, amelynek példaszerű voltát ép most tárgyalja Berlepsch-Valendas (Kunstgew. Blatt. 1904. 6.) „Freiluft Museen“ címe alatt. A főcsarnokban helyezik el jelenleg a királyi palotában őrzött fegyvereket, régi ruhákat és kocsikat. Az intímabb elrendezésre alkalmasabb karzatok a gyűjtemény eddigi anyagát fogadják magukba. A svéd paraszt-művészet tárgyai a főemeletre kerülnek; ezek közt van több paraszt szoba is. A földszinten a konyhával és főzéssel kapcsolatos tárgyakat, súly- és hossz mértékeket, közlekedés, világítás, vadászat, halászat és szállítás eszközeit helyezik el. Az oszlopos karzat felét a vidékek szerint rendezett népies tárgyak, másik felét a svéd céh-tárgyak érdekes gyűjteményei foglalják el; azonkívül patika-berendezés, játéktárgyak, zene-eszközök és egy nagyobb házi ipari szövetséggyűjtemény csatlakoznak hozzá. A felső emeleten a magasabb osztályok használati tárgyait korok szerint csoportosítva, folytatólagosan stílusok szerint egymás mellé sorozott interiőröket, ezekkel kapcsolatban pedig olyan gyűjteményeket helyeznek el, melyek a különböző anyagoknak a különböző időkben való feldolgozását illusztrálják.

A ST.-LOUISI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 30.000 KITÜNTETÉST ítéltek meg 60 különféle állam cégeinek és személyeinek. A kitüntetés érmei mind a négy fokozatnál különféle alakúak, ami szintén érdekes újítás. Az első díj érmének alakja kereszt, az aranyéremé hajót ábrázol, az ezüstéremé négyszögletes, a bronzé pedig kerek. Az érmek a filadelfiai pénzverdében készülnek. A kiállításra kerülő érmek bronzból készültek; a tulajdonos kívánságára és költségére aranyból vagy ezüstből is megrendelhetők.

A ST.-LOUISI VILÁGKIÁLLÍTÁS VÁSÁRA igen érdekes fejezet a modern nemzetközi vásárok történetében. Magyarország ipar- és háziipari tárgyakkal mintegy 50 ezer koronát vett be; a többi államoknak ez ideig csak képzőművészeti bevételeit ismerjük. Így Belgium 60.000, Svédország 48.000, Németország 66.000, Franciaország 66.000, Hollandia 90.000, Anglia pedig 130.000 koronát vett be. Legnagyobb a németek csalódása, mert ők költöttek el a kiállításra legtöbb közpénzt. Általában pedig a kiállító nemzetek avval a sovány reménységgel vitorláztak haza, hogy e kiállítással is úgy van, mint a drága fürdőzéssel, t. i. csak később érezzük majd a hatását.

SZAKIRODALOM.

 FARAGÓ ÖDÖN: Iparművészet. I. és II. füzet. A teljes mű 6 füzetből áll; ára 60 kor. A szerző kiadása.

Mult évi szept. füzetünkben már előre felhívtuk olvasóink figyelmét e kiváló tervezőművészünk munkájára, amelynek két első füzete most jelent meg. Faragó tanár e művével igazolta a hozzáfűzött várakozásokat, mert abban színe-javát közli újabb, részben már meg is valósult terveinek. A szóban forgó s 10—10, jobbára színesen sokszorosított mintalapot magába foglaló füzetben túlnyomó a bútorterv, illetőleg a kész bútor nyomán készült fölvetel, amely mindegyikén érvényesül a szerzőnek alapos képzőművészete, nagy tapasztalata és jó ízlése. Különös előnyére válik a műnek az, hogy a szerző nem utánozza az idegen művészeket, hanem a maga útján jár, a maga alkotta formákat s megoldásokat alkalmazza, szóval magyar ízt ad terveinek, de emellett mindvégig finom és tetszetős. Ezért melegen óhajtjuk, hogy műve mind szélesebb körben terjedjen, első sorban pedig kívánnók, ha asztalosaink, akiknek jó része még ma is a tizedrangú bécsi tervezők kolportált rajzait használja fel, Faragó művéből szerezne okulást és felhasználna az ott közölt jó mintákat.

BOROS RUDOLF: *A művészeti rajz- és tervezés elemei.* 60, részben színes lap. Magyarázó ábrákkal ellátott vezérfonallal. Budapest 1905. A szerző kiadása. Ára 20 korona.

E mű szerzője egyike a hazai rajzoktatás irodalma leglelkesebb és leghivatottabb művelőinek, aki gondosan megfigyeli az e téren felmerülő újabb jelenségeket s buzgó apostola a haladásnak. Nem fogadja el vakon a mindsűrűbben hangoztatott sokféle jelszavakat sem pro, sem contra, hanem csak alapos ítélettel leszűrt benső meggyőződését követi. A rajzitanítás ügyének meleg szeretete árad elénk a most megjelent mű vezérfonalának minden sorából, s ha szó is fér egyik másik érveléséhez, való, hogy végső eredményben a műben kifejezésre jutó vezéreszmék a rajzitanítás igaz célját közelítik meg s üdvös volna, ha azokat rajzpedagógusaink mennél nagyobb számban irányítóul fogadnák el. Mert sajnos, hogy rajzitanáraink egy része még ma is mereven elzárkozik minden reform elől, amelyet pedig a változott idők megkövetelnek. A mű anyagát három részben csoportosítja a szerző, úgymint a közvetlen rajz (21 lap), közvetett rajz (18 lap) és tervezési iskola (21 lap) című részekre. Az elsőben kiindul a gyermek kedvtelő rajzolásából s a szemlélet után s az emlékezetből való rajzolás módjait magyarázza, a második a reproductív rajzról szól, a harmadikban a tervezés tanításának módszerét ismerteti. Boros munkáját egyaránt jól használhatja az autodidakta-rajzoló mint a rajzitanár, aki abban sok becses útmutást talál arra is, miként lehet az érvényben levő tanítási tervek keretén belül a rajz tanítását eredményesebbé tenni. Ezért melegen ajánljuk a művet az összes érdekelt köröknek figyelmébe. Megjegyezzük még, hogy szerző (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 7. sz.) szívesen küldi művét megtekintés végett, ha erre őt felkérjük.

DEUX CENT CINGUANTE BORDURES, par Albrizio, Bacard, Barberis, Bellery-Desfontaines, Benedictus, Bourdon, Cauvy, Dufrène, Follet, Gillet, M. P. Verneuil. Paris, Librairie Centrale des Beaux-Arts, 1905. Ára: 30 frcs.

E műhöz Grasset írta az előszót, de egyébként is ő szabta meg az irányát. Akik itt összefogtak, azok mind tanítványai közé tartoznak, élükön a kiváló Verneuil-jel. Tervezeteik tehát a leg-

modernebb francia síkdíszítmények javát tárják elénk. Nagy előnye a kiadványnak először az, hogy egységes; akik csinálták, egy csapáson haladnak. Másodsor meg az, hogy nem egyhangú, hanem tizenkét művész szövetkezésének eredménye. A bécsiek geometriát nyúzó, száraz ornamentjei mellett nagyon el kel a magyar szem üdülésére a franciáknak bőséggel nyilladozó, szinpompás florealis díszítő világa.

GEORG FRIESE. *Jahrbuch für den Zeichen- und Kunstunterricht.* Hannover, Helwingkiadása. Ára: 12 márka.

A most megjelent vaskos kötetnek célja: alapos tájékoztatást adni a rajzoktatás jelen állapotáról. Kiterjed pedig Németország, Ausztria, Magyarország, Svájc, Luxemburg, Skócia és Oroszország rajzoktatásának beható ismertetésére. A nagy körültekintéssel és szakértelemmel összeállított munkát gazdag anyagát a szerző hét önálló fejezetre osztja és pedig az első a rajzoktatás általános kérdéseit tárgyaló s kiváló szakérők tollából eredő értekezéseket foglal magában, a második a rajzoktatás érdemes reformátorainak arcképeit és életrajzait hozza, a harmadikat az utóbbi években elhalt rajzpedagógusok emlékeztetének szenteli a szerző, a negyedikben országonként ismerteti a rajzoktatás jelen állását, az ötödikben a rajzitanítás fejlesztésével foglalkozó egyesületek és gyűlések eredményeiről szól, a hatodik az idevágó folyóiratokat, végre a hetedik a szakirodalmat ismerteti. Örvendünk, hogy a magyarországi rajzitanításnak s az ezzel összefüggő kérdéseknek e műben oly lelkes és lelkiismeretes ismertetője akadt, mint *Hollós Károly*, az Erzsébet nőiskola érdemes tanára, aki a legnagyobb alapossággal gyűjtötte össze a hazai rajzoktatásra vonatkozó adatokat, sőt arról is gondoskodott, hogy az orsz. mintarajziskola és rajzitanárképző működését s eredményeit képen is mutassa be a *Jahrbuch* olvasóinak. A munka megjelenése igen időszerű, mert mindenfelé nagy hullámokat vet most a rajzoktatás reformjának kérdése, ezért mint megbízható forrásmunkát szívesen ajánlhatjuk mindazoknak, akik ezzel a kulturális és közgazdasági szempontból egyaránt fontos ügygyel foglalkoznak s erről alapos tájékozást kívánnak.